

en terres d'Oïl, una trentena; però també n'hi ha 8 a l'Alvèrnia i el Llemosí: en els depts. Hte.-Vienne, Dordogne, Correze i Puy-de-Dome però també tirant cap al Llenguadoc, en el Cantal i el Lot; i el compost antic *Condatómagus* és ja a l'Aveyron (Longnon, *NLL de la Fr.*, 59): van minvant, doncs, cap al SE. i SO., i no és estrany puix que són les zones on s'esclarissen molts dels tipus toponímics d'origen cèltic; i no reprenen fins a l'Aude, on els celtismes toponímics tornen a trobar-se en massa: vegeu-ne prop d'un centenar, en el meu estudi *Du Nouv. sur la Top. Occitane* (*Btr. z. Ortsnamen*[g. 1973], pp. 286-9).

Justament el riu *Boulzane*, a la confluència del qual es troba el *Conat* fenolledès, demostro allí que ve del cèltic *BONISANA (p. 287). En efecte trobem un altre *CONDATE* en l'«episcopatu Narbonensi», avui *Condades*, te. de Riols (c.º de St. Pons d'Érau, vora l'afl. més important del riu *Orb*) i ja documentat, com «*Condadae villa*» en doc. de 940 (*Hist. Lgd.* I, 174). És evident, doncs, que l'àrea del tipus *CONDATE* 'confluència' reprenia en el país dels celtes *Volcae Tectosagi*, que ocuparen l'Alt Llenguadoc; i el Fenolledès hi entrava encara de ple. Però aquesta àrea de considerable aportació cèltica sobreeixia, encara més, fins al sector adjacent de l'Alt Conflent i zones veïnes, 25 com en donen fe una sèrie de *NLL* nostres, cèltics o més o menys clarament celtoïdes, com *Conat*, *Jújols*, *Ardena*, *Madres-Madrona*, *Bolquera*, *Pimorent*, *Talau*, *Llonat*, *Rigardà*, *Molig*.

No hi ha, doncs, cap motiu, geogràfic ni altre, per dubtar de l'etim. *CONDATE*: amb la reducció *ND > n* que és normal en la nostra fonètica i en la de l'extrem Sud del Llenguadocia.

El caràcter cèltic d'aquest gàllic *CONDÁTE*, va quedar establert definitivament des de l'estudi de Meyer-Lübke, *Die Betonung im Gallischen* (*RForsch.* XXIII, 1907, 591 ss., tir. a part, pp. 52 ss.), confirmat per Weisgerber (*Die Sprache der Festlandkeltten*, p. 198), i Schuchardt (*ZRPb.*, 78); en cèltic venia de l'arrel indoeuropea *dā-* 'rajar, ser líquid', d'on provenen mots de tota la gran família, des de l'indo-irani *dānu* 'riu', cap a l'Oest, passant per molts noms de riu, des del *Don* i el *Danubi* (Pok., *IEW* 175.17); en el nom present, precedida del preverbi *KON-* 'juntament', també indoeuropeu i cèltic: doncs = *confluència*.

És sabut que les regles d'accentuació en gallo-cèltic no coincidien amb les de l'accent llatí, i que d'això i de divergències dialectals dins el cèltic, vénen bastants duplicats accentuals en els topònims d'aquest origen: *MÁTRONA*/*MATRÓNA*, *ŪÓRMATE*/*ŪORMÁTE* (cf. *Du Nouv.*, 275-7), *ÓRBIO*/*ORBÍÓN*, *COVISÁNO*/*COVISANO-* (ib., 276); *EXCÍNGOMAGOS*/*ROTÚMAGUS* (veg. supra, s. v. *Cinca*); vegeu-ne molts més en la monografia de M.-Lübke (p. 53). Ara bé, també es troben formes com *Cóndes* i *Cánd(r)es* en la toponímia francesa (M.-Lübke, p. 52) i en llocs de confluència, que em semblen explicables per una accentuació **CÓNDATE*. I en el Conflent tenim *La Cóna* (pron. *le kúnə*), pda. de Flaça de Conflent (XXIII, 171.23), que és ben explicable d'aquesta manera, perquè ha de ser vora la desembo-

cadura a la Tet del riu que baixa de Jújols: al peu d'aquest poble, de nom cèltic, i a uns 8 k. al S. de *Conat*.²

¹ Com havia fet Alart, en el seu llibre juvenil i immadur, *Privilèges*, 58. Aviat es devia adonar de l'error, puix que en el *Bull. Soc. Agr.* x, 83, ja no ho cita, i dóna la de 1186 com a menció la més antiga. És estrany que Ponsich encara copiï aquest error, citant aquesta dada de 1175. També s'hi va entrebancar Fouché, *Phon. Rous.*, 156, que, a base d'aquest hapax erroni, posava *Conat* com un cas de reducció de *ol* a *o*. La unanimitat de la inicial *Con-* en els 24 testimonis medievals (mai *Coln-*) que hi hem aplegat, descartaria ja tota velleïtat de ressuscitar aquest malentès, posant en dubte l'evident etimologia *CONDATE*. — ² Entre la *Mare de Déu* del *Mont* i *Llorona*, prop del *Pla del Vi* hi ha una collada que uns anomenen *Joncanat* i altres *Joconat*. No he pogut aclarir quina d'aquestes és la forma correcta: la que he llegit és aquesta, i altres em diuen que és *Jonconat*, i llavors potser seria un derivat de *jonc*; altrament podria ser un compost de *jou* 'collada' + *Conat*. Tampoc sé de quina part del Rosselló és un hapax «collo» de *Caunat*, recollit en un doc. medieval per Alart (*InuLC*, s. v. *coll* ~, 850.23). Però amb aquest, més que *Conat*, sembla que s'hagi de relacionar *cauna* i *caunetes* 'cova', 'avenc', mot tan freqüent en docs. medievals i moderns del N. del Rosselló (*DECat* II, 1022b58-10 3a341).

CONCA: *Derivats i compostos*

Concs, mas del terme d'Amer (Selva) (XLIV, 85).

DERIVATS. *Els Conquets*, partida de Sueca (XXXI, 27.15).

El Conquet, partida de Benissa (Marina valenciana) (XXXIV, 90.21).

Mas de Clonc, partida del terme de Culla (Alt Maestrat) (XXIX, 71.2).

ETIM. Derivats del llatí *CONCHA* 'closca d'un molusc', 'conca'. *Clonc* sembla que vingui d'un diminutiu *CONC(U)LUM > CLONCU* (o encreuament amb *clot*).

D'un compost amb l'adj. *bella*:

CONCABELLA

⁴⁵ Poble agregat de l'Aranyó (Segarra).

PRON. MOD.: *konkabelə* a Freixenet, Casac. 1920.

DOC. ANT. *Conca Bella* a. 1984 (en un document llegit a l'Arxiu de Solsona per JCor.); *Concabela* a. 1151 (Kehr, *Papsturk.*, 329); *Concabela* a. 1180 (ibid., 498); *A. de Chonchabela* a. 1189 (*Cart. Poblet*, 29); *P. de Concabela* a. 1201 (ibid., 89); *G. de Concabela* a. 1213 (Miret, *TemplH.*, 212); *Concha Bella* a. 1359 (*CoDoACA* XII, 37).

Plural: *CONQUES*

Vila del Pallars Jussà, a la conca de Tremp, a la vall mitjana del riu Gavet.

PRON. MOD.: *kónkɛs* oït per Casac (c. 1920) a Palau de Noguera.

DOC. ANT. *Concas* a. 1056 (Carreras Candi, *Mi*.